

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Vår dato: 31.03.2016

Deres ref:

Vår ref: 15/06185-10

Besøksadresse:

Direkte tlf: +47 38141018

Saksbehandler:

Anne Marie Sundberg

anne.m.sundberg@uia.no

Høringsuttalelse: Forskrifter om rammeplan for femårige grunnskolelærerutdanninger

Det vises til Kunnskapsdepartementets brev 21.12.15 der forslag til forskrifter om rammeplan for femårige grunnskolelærerutdanninger sendes på høring. Universitetet i Agder har følgende kommentarer til høringsforslagene:

Generelle kommentarer

Det anbefales at Kunnskapsdepartementet i samarbeid med Nasjonalt råd for lærerutdanning foretar en nasjonal kartlegging av hvilke fagvalg/masterfordypninger som planlegges ved landets institusjoner. I etterkant at dette kan det iverksettes nasjonale tiltak for å sikre at det blir tilbudt masterfordypninger i alle skolens fag.

UiA ønsker at KD har oppmerksomhet mot andre kompetanseområder som kreves i grunnopplæringen, og som ikke inngår som en del av grunnskolelærerutdanningene.

Vedrørende § 1 Virkeområde og formål

Departementet har i sitt høringsforslag endret navn på utdanningene i forhold til forslag framlagt av ramplanutvalget. Benevnelsen «lektorutdanning» er foreslått erstattet med «grunnskolelærerutdanning». Dette betyr at de tre utdanningsløpene 1-7/5-10/8-13 vil benevnes ulikt. UiA mener at de tre løpene 1.-7. trinn, 5.-10. trinn og 8.-13. trinn bør benevnes likt. Universitetet har falt ned på at utdanningene bør benevnes som følger:

- Lærerutdanning for 1.-7. trinn, masterprogram
- Lærerutdanning for 5.-10. trinn, masterprogram
- (Lærerutdanning for 8.-13. trinn, masterprogram)

UiA mener at det bør understrekes i forskriftens formålsformulering at det skal være en «erfarings- og forskningsbasert» grunnskolelærerutdanning på masternivå. Ut fra intensjonen om at utdanningene skal oppleves som attraktive, relevante og kjennetegnes av «et nært samspill med profesjonsfeltet og det samfunnet skolen er en del av», bør «kulturfeltet» nevnes som et viktig samspillsfelt for utdanningen. Følgende formulering foreslås: «Utdanningen skal gi internasjonale perspektiver, sette lærerprofesjonen inn i en historisk, *kulturell* og samfunnsmessig sammenheng og bidra til kritisk refleksjon og profesjonsforståelse.» Sett i lys av de endringer som skjer i befolkningen i dag, vil UiA fremheve viktigheten av at man vektlegger læring og dannelse i et demokratisk og flerkulturelt samfunn.

Vedrørende § 2 Læringsutbytte

UiA er generelt sett av den oppfatning at læringsutbyttebeskrivelsene er i tråd med god praksis og at betydningen at forskningsbasert kunnskap kommer tydelig fram. Antall læringsutbyttebeskrivelser og omfanget av disse bør imidlertid reduseres, slik at lærerprofesjonens kjernekompetanse kommer enda tydeligere fram.

UiA har følgende kommentarer til læringsutbytteformuleringene:

- I første avsnitt bør «imøtekommer» erstattes med «er i tråd med» Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.
- UiA mener at kunnskap om det norske demokratiske systemet bør inngå i et av punktene under Kunnskap. Dette gjelder både 1.-7. og 5.-10. trinn.
- I femte strekpunkt under Kunnskap foreslås følgende formulering:
«har inngående kunnskap om barns utvikling, læring og dannings i ulike sosiale, *kulturelle* og flerkulturelle kontekster...»
- Under punktet Kunnskap strekpunkt seks bør mobbing omtales. Dette gjelder både 1.-7. og 5.-10. trinn.
- I andre strekpunkt under Generell kompetanse foreslås følgende formulering:
«kan styrke internasjonale, *kulturelle* og flerkulturelle perspektiver ved skolens arbeid...»
- Under Generell kompetanse, fjerde strekpunkt, anses «på en kvalifisert måte» ikke å være en god formulering.

Vedrørende § 3 Innhold og struktur

Det er en del gjentakelser i høringsforslaget. Teksten kan med fordel strammes opp.

Det er UiA sin oppfatning at følgende setning er uklar og bør omformuleres: «Hvis masterfaget er begynneropplæring, skal undervisningsfag 1 og profesjonsfag inngå i masterfordypningen på 90 studiepoeng i fjerde og femte år, eventuelt sammen med emner fra de andre undervisningsfagene som inngår i utdanningen».

Styrking av praktisk og estetisk kompetanse på trinn 1-7

Det bør vurderes om kompetanse i praktiske og estetiske fag bør være obligatorisk for 1-7-utdanningen. En rent teoretisk orientert utdanning for lærere som skal arbeide med de yngste barna, er utilstrekkelig. Kunnskapsgrunnlaget og anbefalingene i Ludvigsenutvalgets «Fremtidens skole. Fornyelse av fag og kompetanser» (NOU 2015:8) løfter fram et bredt kompetansebegrep hvor kompetanse i å «utforske og skape» inngår. De praktiske og estetiske fagenes egenart tilsier at de vil kunne ivareta dette på en god måte. En måte å legge til rette for en slik utvikling på, er å styre innholdet i masterfordypningen «Begynneropplæring», slik at forskriften angir tydeligere at fordypningen skal inneholde kunnskapsområder fra de praktiske og estetiske fagene.

Navn på dagens PEL-fag

I høringsforslaget er benevnelsen Pedagogikk og elevkunnskap (PEL) endret til Profesjonsfag. Dette vil kunne føre til at den vitenskapelige referansen til pedagogikkfaget blir uklar og at pedagogikkfagets historiske tradisjon som forsknings- og kulturfag i lærerutdanningen blir uklar. Profesjonsfag som benevnelse vil ha ulikt innhold i ulike lærerutdanninger. Det anses som uheldig. UiA mener på denne bakgrunn at dagens benevnelse, Pedagogikk og elevkunnskap, bør videreføres.

15 studiepoeng religion, livssyn og etikk i profesjonsfaget

UiA støtter forslaget om en modul på 15 studiepoeng i religion, livssyn og etikk. Vi stiller spørsmål om det bør presiseres hvorvidt denne modulen skal inngå i bachelor- eller masterdelen av utdanningene.

Praksisopplæring

Det er positivt at overgangen mellom skole og barnehage styrkes og at det åpnes for praksis i barnehage. Å få mulighet for noen dager praksis på et annet trinn/skoleslag enn studentene kvalifiserer seg for, vil være aktuelt på trinn 8-10 (for GLU 1-7) og trinn 1-4/11-13 (for GLU 5-10). Dette bør derfor nevnes i forskriften. UiA vil også anbefale at det åpnes opp for noen dager praksis i andre typer profesjoner som skolene samarbeider tett med, for eksempel barnevern, PP-tjeneste, barne- og ungdomspsykiatri. Dette vil kunne styrke kunnskapen om og forståelsen av barn og unge i vanskelige livssituasjoner, herunder kunnskapen om vold og seksuelle overgrep mot barn.

En økning på 15 dager i omfang av praksis (fra 100 dager til 115 dager) vil innebære en betydelig økt utgift for institusjonene. Dette må det tas høyde for ved tildeling av ressurser til institusjonene.

Vitenskapsteori, metode, FoU-oppgave

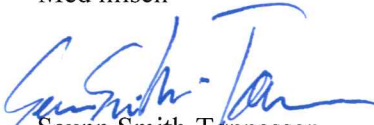
I høringsforslaget introduseres emnet Vitenskapsteori og metode i forbindelse med FoU-oppgaven som er lagt til tredje studieår. Ved at man binder FoU-oppgaven til både Profesjonsfag og Undervisningsfag 1 i tredje studieår, legges det sterke føringer på institusjonene når konkrete programplaner skal legges. UiA er uenig i forslaget, og mener dette vil kunne begrense studentenes mulighet for flere fagkombinasjoner. UiA er av den oppfatning at en utdanning som skal være forskningsbasert med god progresjon og helhet, bør introdusere vitenskapsteori og metode (FoU-arbeid) helt fra starten av studiet.

Vedrørende § 6 Fritaksbestemmelser

UiA viser til de forslag til fritaksbestemmelser som ble fremmet av rammeplanutvalget. UiA mener disse bør legges til grunn istedenfor KDs forslag.

Det er UiAs vurdering at ved innpasning av undervisningsfag skal dette være fag med fagdidaktikk og praksis. Ved innpasning av skolerelevante fag, bør det ikke settes krav om at fagdidaktikk og praksis er knyttet til faget. Dette bør framgå av forskriften.

Med hilsen

Seunn Smith-Tønnessen
Universitetsdirektør

Greta Hilding
Studiedirektør

